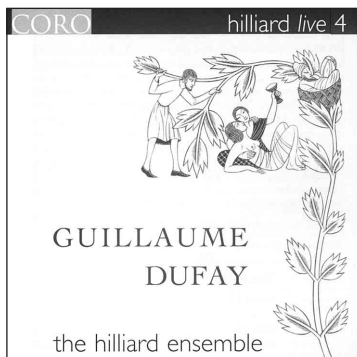

CD's

ONDER de 'Vlaamse' of 'Frans-Vlaamse' polyfonisten bekleedt Willem du Fay een belangrijke plaats. Hij werd omstreeks 1400 geboren in Bersele, volgens sommigen een plaatsje in de buurt van Kamerijk (Cambrai in de regio Nord-Pas-de-Calais), voor anderen Beersel ten zuiden van Brussel. Zijn vader zou aldaar parochiepriester zijn geweest, meteen de reden waarom hij onder de naam van zijn moeder (du Fay) door het leven ging.

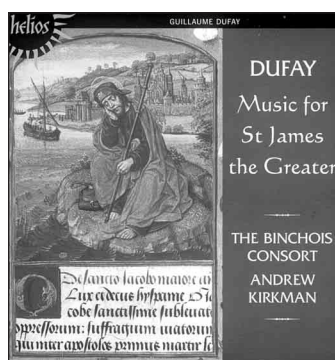
Van 1409 tot 1414 wordt Willem du Fay vermeld als koorknaap en zanger in de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Kamerijk. Dat lijkt misschien ver van Beersel, maar Brabant en Brussel maakten eertijds deel uit van het aartsbisdom Kamerijk. Wat er ook van zij, Kamerijk bezat een uitstekende kathedraalschool, en dat was voor ouders een pluspunt.

Vanuit Kamerijk trekt Dufay (zoals zijn naam intussen wordt gespeld) in het gevolg van zijn aartsbisschop naar het verzoeningsconcilie van Konstanz (1414-1418). Tot 1426 verblijft hij aan het hof van de Malatesta's in Bologna. Daar wordt hij in 1428 tot priester gewijd. Volgt een periode Rome (1433) waar hij meezingt in de pauselijke kapel. In 1434 is hij in februari in Chambéry naar aanleiding van het huwelijk van hertog Louis van Savoy. Dat weten we, omdat Guillaume Dufay toen zijn collega Gilles Binchois ontvangt, die met hertog Filips de Goede meereisde. De jaren daarna reist Dufay over en weer tussen Rome, Chambéry en Kamerijk. Uiteindelijk vestigt hij zich in 1458 definitief in Kamerijk, waar hij als kanunnik in 1474 overlijdt.

Meer dan tweehonderd composities zijn er van hem bewaard, waaronder acht complete missen en een tachtigtal liederen. Lieder en missen zijn overigens nauw met elkaar verbonden. De *Missa Se la face ay pale*, uitgevoerd door het Hilliard Ensemble, is gebouwd op de zeer ongewone, gelijknamige ballade geschreven voor het huwelijk van hertog Louis. En de tekst van het mariale *Vergine bella* komt rechtstreeks uit Petrarca's liedboek. De middeleeuwen werden niet zoals wij gehinderd door de scheiding van het profane en het religieuze. Wat zij zeggen over een mooie vrouw wordt naadloos toegepast op Onze-Lieve-Vrouw en omgekeerd. Moderne deunen van toen (het strijdlustige liedje over *l'Homme armé* bijvoorbeeld) werd aldus ook menigmaal gebruikt als de basismelodie voor miscomposities. Zoals van hen verwacht zingt het Hilliard prachtig. (JC)

Guillaume Dufay, *Missa Se la face ay pale*, Live opname door het Hilliard Ensemble, reeks Hilliard Live 4, CORO (distributie Coda), COR16055, 15,60 euro.

ANDREW Kirkman nam met zijn Binchois Consort twee andere missen van Dufay op, een voor het feest van Antonius van Padua en een voor dat van de apostel Jacobus (de Meerdere). Bij die mis voor laatstgenoemde hoort ook een apart gezang dat de wondere daden van Jacobus in herinnering brengt. De beginletters van alle verzen van dit lied geven duidelijk aan voor wie Dufay deze compositie schreef, namelijk voor Robert Auclou, pastoor van Sint-Jacobs.

Deze Parijse kerk was een vertrekpunt van een van de talrijke pelgrimsroutes naar Compostela. Auclou was een vriend en medestudent van de componist in Bologna en had ook relaties met Kamerijk en Sint-Donaas. Sint-Antonius van Padua moet dan weer een speciale plaats hebben ingenomen in Dufay's eigen devotie. Zijn testament leert dat de componist een reliek van de heilige in zijn bezit had.

Voor zo'n vereerde heilige was het beste niet genoeg, en bijgevolg is ook de *Missa de S. Anthonii de Padua* werkelijk glorieuze muziek. Ze moest trouwens jaarlijks worden uitgevoerd op de jaarmis van zijn overlijden. Met de Franse Revolutie en de verkoop van de kathedraal van Kamerijk verdween het manuscript. Niet voorgoed echter. Musicologen troffen in een handschrift dat te Trente is bewaard voldoende materiaal aan om deze prachtige mis te reconstrueren. Gelukkig maar! (JC)

Dufay, *Music for Saint James the Greater*, door The Binchois Consort onder de leiding van Andrew Kirkman, Helios reeks, Hypérion (distributie Laval), CDH55272, 11,85 euro • Dufay, *Music for Saint Anthony of Padua*, door The Binchois Consort onder de leiding van Andrew Kirkman, Helios reeks, Hypérion (distributie Laval), CDH55271, 11,85 euro.

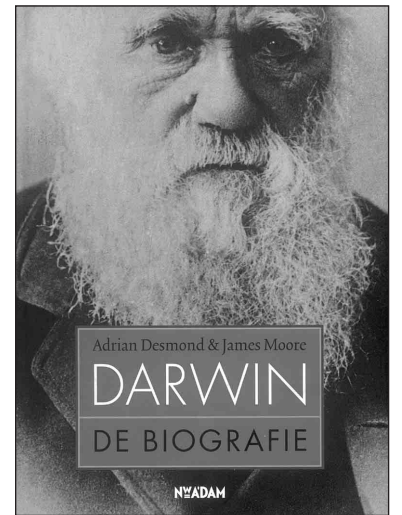
Het wekelijkse aanbod boeken, cd's en dvd's in *Kerk+Leven* is ook te raadplegen en te bestellen via het *Mediacenter* op de website www.kerknet.be.

HOE EVOLUEERDE DARWIN?

CHARLES Darwin is de man die 150 jaar geleden de oorsprong van de diersoorten neerschreef in een baanbrekend werk. Om deze inzichten te verwerven, had hij eerst een bootreis om de wereld aan boord van de *Beagle* ondernomen. Verre van een plezierreis, want zeeziekte speelde de arme wetenschapper parten. Stapels monsters van kleine dieren en fossielen bezorgde Darwin echter stof voor jarenlang onderzoek, en vooral veel twijfel, tot hij de rode draad vond.

Terzelfder tijd was ook Charles Darwin een mens van vlees en bloed en stichtte een gezin. Zelf worstelde hij met gezondheidsproblemen. Dit alles en de weerstand van tijdgenoten uit de wetenschappelijke en de religieuze wereld konden hem niet stoppen. De wetenschapper hield vol. Als ook u volhoudt met dit lijvige werk, dan zult u er geen spijt van krijgen. Vlot geschreven, met talrijke anekdotes en niet te veel wetenschappelijke taal. (TH)

Adrian Desmond & James Moore, *Darwin. De biografie*, Nieuw Amsterdam, Amsterdam, 2008, 960 blz., 49,95 euro, ISBN 978 90 468 0415 5.

LEREN LOPEN

ONGETWIJFELD kent u mensen uit uw omgeving die, soms vóór dag en dauw, hun kilometertjes willen gelopen hebben. Hun stiekeme droom: de *Ten Miles* (tien mijl) te lopen. Lopen is hun leven geworden. Misschien bent u ook wel zo'n nieuwe loper? VRT-gezicht Evy Gruyaert zette met *Start to Run* de voorbije tijd duizenden sportievelingen aan om met haalbare trainingsschema's al lopend de kaap van de vijf kilometer te ronden. Het programma is gesponsord door de Vlaamse overheid.

Het vervolg *Keep Running* is geen Engelstalig boek, maar een uitgave vol glimmende foto's van de eeuwig glimlachende en frisse Evy. Ook de minister van Sport mag er met zijn foto in. Het boek wil de sportieveling een aanzet geven om probleemloos tien kilometer te kunnen rennen. Mieke Boeckx presenteert trainingsschema's om

overbelasting te voorkomen. Lieven Maesschalk geeft tips voor oefeningen om het geheel te ondersteunen. Handig zijn de leerzame lijstjes met loopfouten.

En Evy? Zij zet opnieuw haar persoonlijke loopervaringen op papier: „Ik had het succes van *Start to Run* nooit verwacht. (...) Het valt me ook op dat lopen echt hip is geworden. Bewust bezig met je lichaam is nu iets voor iedereen, niet alleen voor echte atleten! Hoe meer je sport, hoe beter je in het algemeen voor jezelf gaat zorgen.” We konden het niet beter zeggen. (EDS)

Evy Gruyaert en Sarah Doumen, *Keep Running. Fit & Gezond in 10 weken*, Lannoo, Tielt, 2009, 157 blz., 17,95 euro, ISBN 978 90 209 8230 5.

DE VROUW ACHTER DE MAN

TRECHT opperen sommigen dat Barack Obama niet echt de eerste zwarte, Afro-Amerikaan in het Witte Huis is. De nieuwe president van de Verenigde Staten is immers van gemengde afkomst en werd opgevoed door zijn blanke moeder en grootouders. Zijn sleutel tot de Afro-Amerikaanse gemeenschap is zijn echtgenote Michelle. Voor de Amerikanen is de *First Family* (het presidentsgezin) altijd al erg belangrijk, en dat dit 'zwart' is, heeft ditmaal een bijzonder grote betekenis. In het gezin Obama vervult Michelle een belangrijke rol. Barack noemt haar zowaar *the boss*, de baas. Geen Barack zonder Michelle.

Liz Mundy, journaliste bij de krant *The Washington Post*, borstelt een sympathiek portret van de presidentsvrouw. Veel aandacht is er voor haar jeugd als pientere dochter van een beambte bij het waterbedrijf in Chicago. Thuis hebben ze het niet breed, maar de ouders willen dat hun kinderen studeren. Michelle krijgt én grijpt de onvoorstelbare kans om rechten te studeren aan de universiteit van Princeton, tot de jaren 1960 een burcht van de blanke elite. Dat kan omdat haar broer Craig een puik basketballer is. Ze leerde Obama kennen op het advocatenbureau waar zij ook werkte.

Het boek toont hoe het huwelijk van de Obama's hoogten en laagten kende en er steeds een enorme druk was als gevolg van de politieke ambities van Barack. Het echtpaar moest ook afrekenen met de schuldenlast die zij door hun studies hadden aangegaan. Het aspect van de Afro-Amerikaanse emancipatie speelt een grote rol in het verhaal, niet onterecht. (EDS)

Liz Mundy, *Michelle Obama. Een biografie*, De Bezige Bij, Amsterdam, 2009, 287 blz., 18,50 euro, ISBN 978 90 234 4122 9.

